

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

**DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU UAB „GANGAS“ DARBO
SKELBIME TYRIMO**

2017 m. rugpjūčio 17 d. Nr. (17)SN-160)SP-484

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2017 m. rugpjūčio 4 d. gautas pareiškėjo A. P. (toliau – Pareiškėjas) skundas dėl galimo diskriminavimo darbo santykių sferoje. Pareiškėjas nurodė, jog UAB „Gangas“, prekiaujančio prekės ženklo „VIVI kosmetika“ gaminiais, socialinio tinklo Facebook paskyroje pavadinimu „VIVI kosmetika“ patalpintas darbo skelbimas, kuriame nurodyta: „ieškome Super Konsultančių Alytaus ir Vilniaus miestų parduotuvėse! Ateik ir pradėk dirbti ten, kur pilna gyvybės“; t. y. įvardinta tik moteriška ieškomo darbuotojo lytis, taip apribojant galimybę vyrams pretenduoti į skelbime nurodytas pareigas.

Lygių galimybių kontrolierius

n u s t a t ė:

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos Teisės skyriaus patarėjai Audronei Daukšaitėi-Timpei telefonu 2017 m. rugpjūčio 4 d. susisiekus su UAB „Gangas“ administracijos darbuotoja bei informavus apie galimą lygių galimybių pažeidimą, administracijos darbuotoja informavo, jog iki šiol į kosmetikos parduotuvių konsultanto pareigas pretendavo tik moterys, todėl skelbime nurodyta tik moteriška ieškomo darbuotojo lytis. UAB „Gangas“ darbuotoja patikino, jog darbo skelbimą pakoreguos, atsižvelgiant į gautą informaciją dėl jo galimai diskriminacinio pobūdžio.

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos patarėjai Audronei Daukšaitėi-Timpei 2017 m. rugpjūčio 7 d. patikrinus „VIVI kosmetika“ Facebook paskyrą, nustatyta, jog minėto darbo skelbimo šioje paskyroje

nėra. Patikrinus įmonės internetinės svetainės www.vivi.lt karjeros skiltį, nustatyta, jog svetainėje patalpintas darbo skelbimas: „šiuo metu ieškome komandos narių šiuose miestuose: Alytuje, Vilniuje, Klaipėdoje, Marijampolėje, Panevėžyje, Šiauliuose ir Kaune, jei norite tapti VIVI dalimi, savo CV ir trumpus prisistatymus siųskite vivi@vivi.lt. Prireikus su Jumis tiesiogiai susisieks VIVI parduotuvės vadovė ir pakvies į pokalbį!“ Taigi įmonės internetinėje svetainėje darbo skelbimas pateiktas neutralia forma, pritaikytas abiejų lyčių pretendentams.

Lygių galimybių kontrolierius

k o n s t a t u o j a:

1. Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Facebook paskyroje „VIVI kosmetika“ publikuotame darbo skelbime nurodytas reikalavimas dėl pretendento moteriškos lyties nėra diskriminacinio pobūdžio bei nepažeidžia Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 11 str. bei Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 16 str. nuostatų, įtvirtinančių draudimą reikalavimuose priimant į darbą teikti pirmenybę vienos lyties atžvilgiu. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 16 str. (kurio nuostatos atkartojamos Lygių galimybių įstatymo 11 str.) nustato, jog skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę vienai iš lyčių, išskyrus šio įstatymo 10 str. 5 p. nurodytą atvejį, reikalauti iš darbo ieškančių asmenų informacijos apie jų šeimines padėtį, amžių (išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus), privatų gyvenimą ar šeimos planus. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 10 str. 5 p. numato išimtį, kuomet asmenims taikomi apribojimai dėl lyties priimant į darbą nelaikomi lygias galimybes pažeidžiančiais veiksmais, t. y. kai atliekamas tam tikras darbas, kurį atlikti gali tik konkrečios lyties asmuo, kai dėl konkrečių profesinės veiklos rūšių pobūdžio arba dėl jų vykdymo sąlygų lytis yra būtinas (neišvengiamas) ir lemiantis profesinis reikalavimas, šis traktavimas yra teisėtas ir reikalavimas yra tinkamas (proporcingas).

2. UAB „Gangas“ darbo skelbime nurodytas kosmetikos parduotuvės konsultanto darbo pobūdis nesietinas su specifinėmis savybėmis, reikalavimais, kuriuos galėtų atitikti tik vienos lyties asmenys, tokio reikalavimo darbo skelbime suformulavimas nėra neišvengiamas, tinkamas ar proporcingas.

3. Pažymėtina, kad remiantis Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 1999 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 5(74), pareigų, profesijų, teisinio statuso, rangų, titulų, mokslo laipsnių, pedagoginių mokslo vardų, kvalifikacinių laipsnių ir panašūs pavadinimai apibendrintai reiškiami vyriškosios giminės daiktavardžiais.

Moterims apibūdinti pagal pareigas, profesiją, teisinį statusą, rangą, titulą, mokslo laipsnį, pedagoginį mokslo vardą, kvalifikacinį laipsnį ir pan. vartojami moteriškosios giminės daiktavardžiai. Taigi darbo skelbime nurodant pareigų pavadinimą moteriškos giminės daiktavardžiu akcentuojama, jog šis darbas siūlomas tik moterims.

4. Jungtinių Tautų bei Europos Sąjungos, taip pat nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija reiškia teisių sumažinimą, suvaržymą ar atėmimą tam tikrai kategorijai žmonių dėl kokių nors asmens požymių. Diskriminacija suvokiama kaip asmenų lygybės principo pažeidimas, kai asmeniui ar asmenų grupei yra sukuriamos mažiau palankios sąlygos, taikomi skirtumai, išimtys, apribojimai ar teikiamas pranašumas, lyginat su kitais asmenimis, esančiais toje pačioje ar tokioje pačioje situacijoje. Remiantis Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 2 str. 9 d., tiesioginė diskriminacija – tai elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 str. 7 d. tiesioginė diskriminacija apibrėžiama kaip ne toks palankus asmens traktavimas dėl lyties, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų traktuojamas kitas asmuo.

5. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, UAB „Gangas“ darbo skelbimas, nurodantis, kad įmonė ieško moteriškos lyties asmens darbuotojų – konsultančių, pripažintinas kaip pažeidžiantis lygias moterų ir vyrų galimybes bei nepagrįstai suteikiantis privilegiją vienai lyčiai pretenduoti į skelbime nurodytas pareigas (Lygių galimybių įstatymo 11 str. bei Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 16 str.). UAB „Gangas“ nepateikė duomenų, patvirtinančių, kad tokio pobūdžio skelbimas buvo pateisinamas dėl darbo pobūdžio specifikos, specifinių savybių, būdingų konkrečios lyties asmenims, ir kad darbo skelbime suformuluotas reikalavimas buvo tinkamas (proporcingas).

6. Kadangi nurodytas darbo skelbimas Facebook paskyroje „VIVI kosmetika“ tyrimo atlikimo metu buvo anuluotas, UAB „Gangas“ vadovas įspėtinas dėl padaryto pažeidimo (Lygių galimybių įstatymo 29 str. 2 d. 6 p.).

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasis Lygių galimybių įstatymo 16 str., 17 str., 29 str. 2 d. 6 p., Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 19 str.,

Lygių galimybių kontrolierius

n u s p r e n d ž i a:

1. Įspėti UAB „Gangas“ vadovą dėl padaryto pažeidimo.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją ir UAB „Gangas“ vadovą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Seimo kontrolierius, laikinai pavaduojantis
Lygių galimybių kontrolierių

Raimondas Šukys